

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 15 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačnje se od štiritipne petit-vrste po 5 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Up ravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Slovanska krščansko-narodna zveza od druge strani.

„Slovenski Narod“ od sobote, dne 3. aprila, prijavlja članek, v katerem se označuje stališče nasproti novi parlamentarni zvezi, ki so jo osnovali slovenski, hrvatski in maloruski državni poslanci. Članek je poln skepticizma, spodtika se nad to in ono besedo, nad tem in onim reklom v programu, vendar končne sodbe ne izraža ter želi prej pojasnenja. Meni se zdi ta skepticizem in to spodtkanje neopravičeno, celo če se vpošteva, da je to kompromisni program, kar članek sam priznava, in program, na kateri se združujeta dve slovenski stranki, kateri stojita v marsičem na načelno različnem stališču, kakor to naglašata v izjavi drž. poslancev z dne 26. novembra 1896.

„Slovenski Narod“ je poročal, kako so se vršila pogajanja za osnovanje skupnega kluba. Prepad mej nami in nasprotno nam stranko na Kranjskem je bil tolik, da smo bili s prva obupali, da se zblizamo, in to celo, ker je bilo videti, da so naši klerikalni kolegi prišli na Dunaj z imperativom svojega vodstva, da ne stopijo z nami v tesneje zvezo, ampak, da zase osnujejo poseben klub. Prigovarjanje osobito izvenkranjskih poslancev in živo slikanje pogubnih razmer, katere nastanejo posebno za nje ob mejah, če se razcepimo in obsodimo v politično onemoglost, odvrnilo je naše poslance od njih sklepa in podali so se zopet v pogajanja. Kake težave so imeli pri tem pogajanju poslanci narodne stranke, to se da nekoliko posneti iz tega, kar se je o tem že poročalo, a to nikakor ni vse. Pomisli naj se, da se nam je stavila tudi zahteva, sprejeti naslednji programatični stavek: „klub stoji na stališču razodete krščanske resnice in zahteva popolno prostost cerkve, obstoječe na podlagi božjega prava, kakor samostojen organizem, — razvoj vsega javnega prava na pozitivno krščanski podlagi in v ta namen pred vsem preosnovo vsega nauka in izgoje na verski podlagi!“ Ali se ne čita to, kakor bi bilo ravnokar prepisano iz kake dogmatične knjige? In to bodi politični program! To se je odklonilo. Prišla je druga težava. Zahtevalo se je in je bilo po predlogu dr. Laginje sprejeto, da se v programatični stavek vpletejo besede: . . . „odobrovaže načela, izražena v pa-

stirskem listu avstrijskih škofov, izdanem meseca januarja 1897 z ozirom na volitve,“ . . . Temu stavku sem se jaz vpri in izjavil, da bi ne vstopil v klub, ki se sklicuje na malokomu poznani pastirski list, o katerem bi občinstvo, ki bi ne imelo v spominu vsebine, sodilo, da poleg drugega list zahteva tudi pokorščino škofom v političnih stvareh.

Pri skupnem posvetovanju na večer, ko se je osnoval klub, padlo je tudi to sklicevanje na pastirski list in obveljale so določbe, katere so bile po listih objavljene. Goriška poslanca, najzvestejša prijatelja kranjskih narodnih poslancev, sta bila z ozirom na svoje prežalostne goriške in v obče primorske razmere v strahu, da nastanejo ovire, za vstop narodnih poslancev kranjskih v klub in odleglo jima je, ko sta videla, da sprejmemo končno določeno obliko iz ozirov na splošne slovenske interese.

Priznavam, da sprejeti programatični stavek ne ugaja narodni stranki, a on tudi ne ugaja katoliško-narodni stranki, kakor je iz njenih odklonjenih predlogov razvidno. Treba je pa tudi pomisliti, da se tudi v državnem zboru ne iščejo koristi kake posamezne slovenske stranke, marveč, da je treba tu imeti pred očmi narodno celoto v vseh njenih političnih razlikah. Sprijaznili so se s tem programom vrhu tega Hrvatje obeh strank in Malorusi; — so li hoteli kranjski narodni poslanci sami ostati in tavati, broječi tri ali morda samo dve glavi, kakor „divjaki“ po avstrijskem parlamentu?

Članek od sobote se spodtika, da se je sprejela v program „pozitivna krščanska podlaga“. Primet „pozitivna“ je dodatek brez vsacega pomena. Spodtkati se pa ob „krščanski podlagi“ ne pristoja stranki, v katere programu je stavek: „Priznavajo se pa načela katoliške vere, kot trden temelj razvoju slovenskega naroda“ (čl. VI. 29./II. 1894).

V „Slovanski krščansko-narodni zvezi“ združili so se vsi slovenski in hrvatski poslanci ter maloruski, — torej trije slovanski narodi, broječi 5 milijonov prebivalstva. Ta zveza, prva te vrste v avstrijskem ustavnem življenju, boče imela, to upamo, privlačno silo. Vsak Slovan, ki ne bo hotel biti v češkem ali poljskem klubu, našel boče zavetja v njej in ker je klub tesno zvezan s češkimi in poljskimi klubom, ostane vsak Slovan v skupni celotni zvezi. Ta naš klub je več kakor jugoslo-

vanski klub, katerega smo srčno zaželeli, in ker se nam je videlo to združenje boljše, kakor samo v jugoslovanskem klubu, segli smo po njem. Združenje je toraj moralo priti, če nismo hoteli še nadalje hoditi po puščavi politične brezuspešnosti, — združenje smo hoteli in naj bi bilo stalo še en par klerikalnih fraz, kakor „prosta cerkev“, nad čemur se tudi spodtika članek.

Kaka prijateljska zveza s krščanskimi socialisti pod dr. Luegrom se ni sklenila in se tudi ne bode, dokler se ne odtresejo nemških nacionalev.

Koliko smo se ozirali pri svojem postopanju na Mladočehe, to bodo pokazali današnji sklepi, kateri se bodo storili v posameznih prijateljskih klubih in bodo pokazali tesno zvezo večine, od katere bode vsaka vlada zavisna.

Naposled se spodtika članek, da se je volil dr. Šustešič v načelstvo. Toda to ni krivda poslancev narodne stranke, ampak stranke same, ker je premalo svojih poslancev sem poslala. Za dr. Šusteršiča so glasovali tudi vsi poslanci stranke prava iz Istre in Dalmacije, in, kar je najinteresantnejše, priporočal je njegovo kandidato v „mestih (dolenjskih) voljeni poslanec“, naglašujoc, da je dr. Šusteršič jurist, ter da ima največje zasluge za osnovanje kluba, čeprav je ravno nasprotno res, da klubu ni delal nihče večjih ovir, kakor dr. Šusteršič. Pristavimo naj še, da je to kandidato pobijal poslanec V. kurije na Goriškem.

Jaz zaključujem: „narodna stranka“ na Kranjskem naj ne bode v skrbeh za svoja načela, katera, kolikor so se v zadnjem desetletju določala, sem vse sam pomagal določati. Narodna stranka naj se marveč, uvažujoc razloge za tako postopanje svojih poslancev, organizuje, ukrepi in razširi, sicer pridejo čez 6 let iz Kranjskega poslanci v državni zbor, kateri bodo brez vsacega obotavljanja podpisali to, kar bodo klerikalni voditelji zahtevali!

Na Dunaju, dne 5. aprila 1897.

Dr. Ferjančič.

Hvaležni smo gospodu dr. Ferjančiču za predstoječe pojasnilo. Naravno je, da so sodbe o slovenski krščansko-narodni zvezi bile različne, posebno v narodni stranki na Kranjskem, ker se ravno ni vedelo, kak pomen ima objavljeni program. Sedaj, ko vemo, da so tudi klerikalni poslanci v marsičem odnehali, in ko vidimo, da se nova par-

LISTEK.

„Demolirana literatura“.

(Literarno-politično, krokarško-postno žveplo.)

IV.

Na veliko veselje zagrizenih beznčarjev pa ostane še nekaj imenitnih vinarn in pivovarn, v katerih je možno tudi v sedanji moderni dobi prav staročegno popivati.

Prva mej temi vinarnami naj bo omenjena „štalica“ pri „belem volku“! Na desni strani dvorišča omenjene, vsem vinopivcem znane gostilne je prizidana hišica z jedno samo sobico. V „štalici“ se je togotil čisto pokojni Jurčič nad nesrečnim sodnikom dr. Škoficem, ker mu je napisal tako ostre uvedne članke, da so mu vedno konfiskovali „Sl. Narod“. Navadno čmerna in redkobeseden, postal je Jurčič v „štalici“ zgovoren in dovtipen, kjer se je počutil najbolj domačega. V „štalici“ se je splela marsikatera politična spletkica proti tedaj sila oblastnim Nemcem; zlasti pa so navadno dognali ondi zbirajoči se rodoljubje (dr. V. Zarnik, dr.

Dolenc in dr.) taktiko Slovencev za različne volitve. Tu sem sta hodila krepit se stara slovenska pesnika in prezaslužna urednika, učitelja vzornika Andr. Praprotnik in Iv. Tomšič; za njima pa so zabsjali tja njuni prijatelji (Ivanetič) in kolegi, literati in politiki. Ob pristnem vinu, klasičnih masenih klobasah, pa idealnih maslenih štrucah se je izpregovorila ondi marsikatera navdušena napitaica, uganil mnogokak duhovit dovtip, pa zapela premnogokrat Praprotnikova „Beseda sladka domovina . . .!“

Ah, to vse je bilo nekđaj! Danes pa vidiš ondi samo še prav poredkokrat narodnega slovenskega lirika, večnomladega idealista Iv. N. Resmana poleg njega pa čisto i njegovega „sinka“.

Druga staročegna gostilna iz dobrih ljubljenskih časov, ki je ostala po tudi preteku mnogih desetletij še vedno priljubljena, je „pri Kolovratju“ — nasproti prestolni cerkvi. Že sama notranja oprava s malimi mizicami, ki so se dale odpenjati in prislanjati ob zid, je bila večših jako originalna. Vse v tej gostilni je bilo „po domače“, pristno in dobro. — Jako rad je zahajal tja tudi Lev-

stik. Kažoc pri vsaki priliki jezikoslovca, krstil je tudi ondotne natakariče s „pristno narodnimi“ imeni, na pr. Urško je klical Uršaha, Pepco je zmerjal Pepčaha, Malčki je pa zdel ime Malčaha. — Dasi se Levstik skoro nikdar ni smejal, spravila ga je baš „pri Kolovratju“ neka lepa in hudomušna natakarica v silen, neutelšljiv krohót. (Levstikov smeh pa je bil sličen kokodajskanju razkačenega mladega petelina!) — Ko je namreč v neki dobri uri Levstik, ki nikakor ni bil slep za ženske čare, le preveč sitnaril okoli lepe in bujno-rasle točajke, zavrnila ga je ta smehljaje: „Ali — gospod Levstik! Ne bi se bila mislila od Vas, da ste tudi tak kabji Gregor!“ — Izraz „babji Gregor“ se je zdel Levstiku toli komičen in originalen, da je prasnul v strahovit, uprav kičevit smeh . . .

V isto gostilno so zahajali večših redno tedanji slovenski juristi, radikalki: Jos. Noll, Peter Grasselli, sodnik Kuralt, zdravnik Ludovik Vasič in dr. — Ta gostilna je tudi znana kot priljubljeno romarsko prenočišče. Dandanes se zbirajo ondi mlajši člani „Sokola“ in zastopniki trgovine. —

na večina opira v prvi vrsti na mlado-
i in poljski klub, sedaj smo tudi mi prepri-
da z novo zvezo ne bo prišlo do pretiranih
rikalnih poskusov v dunajskem parlamentu in
a se bode ž njo pri pametnem postopanju tudi za
slovenstvo dalo mnogo pridobiti. In to tudi mi iz
srca želimo.

Državni zbor.

Na Dunaju, 6. aprila.

Listi prinašajo globokoumna modrovanja o par-
lamentarnem položaju, a vsa kažejo samo to, da
nič ne ve, pri čem da smo. Komaj je bil grof
Badeni podal ostavko, sešle so se stranke, pripada-
joče desnici, in se dogovorile, da ustanove parla-
mentarni večino brez nemških liberalcev ter da vo-
lijo skupen eksekutivni odbor. Sedaj je vprašanje,
kaj stori Badeni. Hotel je, da naj bodo v večini
tudi liberalni veleposestniki, a desnica jih je posta-
vila na suho. Badeni je hotel imeti dve železi na-
krat v ognji, hotel je imeti zagotovljeni dve večini,
jedno proti Slovanom in jedno proti Nemcem. To
se mu za sedaj ni posrečilo, a se-li ukloni položaju,
je drugo vprašanje.

Nova večina, v kateri sedita poleg liberalnih
Madočehov Dpaulijevi klerikalci, pač ne bo uga-
njala klerikalne politike. Čehi imajo v njej uplivno
besedo, brez Čehov je nemogoča in vsled tega se
ni bati, da bi klerikalna drevesa vzrasla do oblakov.
Čehi so se z veseljem pridružili drugim strankam
desnice, ker upajo da so za razširjenje avtonomije
dežel in že se govori, da naj se ljudskošolsko za-
konodajstvo odraža dež zborom, kar bi bilo tudi
nemškimi klerikalciem jako všeč.

Ta nova večina je danes prvič nastopila kot
kompaktna falanga in sicer pri volitvi predsedstva.
Izvoljeni so bili predsednikom nemški konservativec
dr. Kathrein, I. podpredsednikom David vitez
Abrahamowicz, II. podpredsednikom dr. Karol
Kramar.

Začetkom seje je zbornica odobrila 360 volitev,
proti katerim ni bilo pritožbe, proti 65 volitvam so
bile podane pritožbe, vsled česar se dotični akti iz-
roče imunitetnemu ods ku.

Na to se je vršila volitev predsednika. Od
danih je bilo 392 glasovnic, med njimi 19 praznih.
Dr. Kathrein je dobil 258 glasov, grof Attems
114 in Abrahamowicz 1 glas.

Predsedujoči posl. Proskowatz se je na
to umaknil s predsedniškega stola in na njegovo
mesto je sedel dr. Kathrein, kateri je v dalj-
šem govoru obljuboval, da bo vedno objektivni in
da bo varoval pravico govora, zavračal pa žaljive
napade na stranke in osebe ter vse, kar bi bilo
proti dostojanstvu zbornice, pozdravil zlasti zastop-
nike V. kurije ter se zahvalil starosti posl. Prosko-
watzu za vodstvo obravnave.

Prvim podpredsednikom je bil na to izvoljen
Abrahamowicz z 251 glasovi, drugim podpred-
sednikom dr. Kramar z 233 glasovi, katera sta
s primernimi kratkimi govoroma zasedla svoji mesti.

Pred volitvijo in po vsakem glasovanju je
Schönererjevec Wolf hotel govoriti „k opravičniku“,
da bi zahteval, naj se začne kaj razprava o nujnem
predlogu glede jezikovne naredbi za Češko, in ker
besede ni dobil, je uprizoril majhen škandal.

Ako še omenimo najbolj znane — ostale,
včasih jako popularne gostilne starega kroja, v ka-
terih so se zbirali radi slovenski leti in politiki,
navajamo zlasti: „N. r. I.“ (tu so se zbirali čisto
ob svojem času okoli dr. E. Coste slovenski pr-
vaki) — „pri Štaku“ — „pri avstrijskem
cesarju“ — „Gnjezdina kavarna“ — „pri
Jarneji“ (Levstik, Erjavac in dr.) — „pri Mohi“
„pri Kamničanu“ — „pri Mikužu“ in „pri
Zajcu“ (Aškerčev klub).

Dasi uliva marsikatera imenovanih še vedno
veliko privlačnost, vendar stare, nekdanje slave
nima nobena več.

Vse mine! Najslavnjši bezničarji so že legli
v hladni grob in z njimi izginja tudi renomé bez-
nic. — Ni, ostanek starih bezničarjev se je veči-
noma že udal v svojo usodo, in sedaj prihajajo
drug za drugim v elegantne gostilnične prostore
„Narodnega doma“ ... Ondi najdeš sedaj vsak
večer — zlasti po gledaliških predstavah! — zbrane
že skoro vse imenitne „bezničarje“, literate in po-
litike, slovničarje in zgodovinarje, zvezdoslovce in
psovne ... vse, vse v najlepši slovenski elegi.

In tako ostani vedno! —

Proteus.

Zbornica je na to volila 12 zapisnikarjev in
2 reditelja ter odsek 18 članov, kateri ima nalogo
preiskati imunitetno sfero posl. Szajerja.

Na to so poslanci Jaworski (poljski klub),
Bulat (Slovanska zveza), Dipauli (nemški kle-
rikalni klub), dr. Engel (mladočeški klub), grof
Falkenhayn (kons. veleposestniki), Lupul
(rumunski klub) in Palffy (češki veleposestniki)
nujno predlagali, naj zbornica na prestolni ogovor,
s katerim je bil odprt državni zbor, odgovori s po-
sebno adresno in naj sestavo načrta naroči po-
sebnemu odseku 48 članov.

Nemški poslanci iz Češke na čelu jim posl.
Nitsche so stavili jednak predlog s premembo,
naj se voli adresni odsek 36 članov.

Za nujnost stavljenih predlogov so govorili
Jaworski, Nitsche in princ Liechten-
stein, proti predlogom pa so je izrekel vodja
nemških nacionalcev dr. Steiweender. Dajal je,
da se stranke skoro gotovo tudi letos ne izjedinijo
za adresno in da se adresa, katero sklene samo ve-
čina, ne strinja z lojalnostjo. Poslanci so bili vo-
ljeni, da v zbornici delajo, a to delovanje je usta-
vila vlada s svojo jezikovno naredbi. Radi te se
itak uname nacionalnopolitična razprava, a ko bi
tej sledila še adresna razprava, bi se s tem le čas
tratil.

Zbornica je na to predlog vzprejela z vsemi
glasi proti glasom nemških nacionalcev in socijalnih
demokratov.

Podani nujni predlogi glede razglašene jezi-
kovne naredbi za Češko, pridejo s privoljenjem pred-
lagateljev na vrsto v prihodnji seji.

Končao je bila prečitana dolga vrsta samo-
stalnih predlogov, med njimi tudi predlog poslancev
Zellerja glede uvedanja splošne in jednake vo-
lilne pravice, in še daljša vrsta interpelacij, izmed
katerih naj omenimo Pommerjevo o glede utra-
kvistične gimnazije v Celju, Hofmannovo o glede
vojakov, poslanih na Kreta, ne da bi bil to dovolil
drž. zbor in Malfattijevo o glede demonstracij
zoper Italijane na Primorskem.

Prihodnja seja bo jutri.

V Ljubljani, 7. aprila.

Ministerska kriza, ki je ravnokar minola,
je zaradi tega nekaj posebnega, da se uradno niti
razglasila ni bila. Uradno se ni bilo povedalo, da
je bil cesar ostavko vzprejel. Samo vladni in drugi
listi so stvar objavili. Iz vsega se vidi, da grof Ba-
deni sam ni niti resno mislil, da gre, temveč je bil
prepričan, da se vsa stvar poravnata. Hotel je le na
nekatero stranke nekoliko pritisniti. Če se mu je
namen povsem posrečil, ni gotovo, kajti sestavila se
je večina iz klerikalnih življenj, katere grof Badeni
gotovo ni želel. Baron Dipauli bode, kakor se kaže,
vodja večini novega državnega zbora.

Bosenska šolska uprava. Dosedaj je v Bosni
in Hercegovini bilo šolstvo podrejeno administrativ-
nemu oddelku bosenske vlade, sedaj se pa na-
merava osnovati poseben učen oddelek za šole, ka-
teremu bode poseben sekcijski načelnik. Ta uredba
ima pa svoje posebne pogoje. Hoče se ponk bolje
centralizovati v Bosni. Sedanje verske šole se bodo
podredile državni upravi. S tako premembo bodo
posebno prizadeti Srbi, ki so do sedaj imeli dosti
svojih šol, katere so urejevali po svoji volji. Vladi
se je pa zdelo, da se je v teh šolah prevaž gojila
velikosrbska propaganda, zato jih misli podvreči
strožjemu vladnemu nadzorstvu.

Baron Kučera. Ker ne kaže, da bi baron
Kučera postal generalni guverner kraljevine, je mi-
nister Kallay neki odmenil njemu drugo mesto. Po-
klical ga bode v skupno finančno ministerstvo in
mu tu izročil vodstvo bosenskega oddelka. Kučera
bode potem v bosenskih stvareh ministra popolnoma
nadomeščal. Minister Kallay je menda spoznal, da
njegova sprava Bosne in Hercegovine ni najboljša,
zato jo pa hoče prepustiti Kučeri. Seveda ni upanja,
da bi pod Kučerom bila bosenska uprava kaj boljša,
nego je sedaj, ko jo vodi Kallay sam.

Grške finance so jako slabe! Od svojih dolgov
Grška že nekaj časa ne plačuje obrestij. Sedaj pa
oboroževanje Grško mnogo stane. Slednji dan Grško
mnoho velja. Evropski upniki se začenjajo bati, da
so njih tirjatve pri Grški popolnoma izgubljene, če
se sedanje razmere dalje vlečejo. Zato žele, da bi
velevlasti hitro prišilele Grke, da se udajo, da ne
bi denarja za vojsko potrosili. V tem smislu delu
jejo velekapitalisti pri velevlastih, velevlasti se pa
vendar ne morejo odločiti za noben odločen korak.

Italijanski zbornici sta se otvorili s pre-
stolnim govorom, v katerem se naglašalo, da je mi-
nulo letoletje, kar je kralj Karol Albert deželi
zagotovil svobodne institucije. Skrbno paziti na te
institucije, bodi sreča Italije in ponos kraljeve ro-
dine savojske. Kralj se zahvaljuje narodu za slo-
vesne izraze veselja in udanosti povodom kraljevi-
čeve poroke. Razmere v Eritreji so zopet normalne.
Obetajo se razne referme v pravosodju, upravi in
šolstvu in štedljivo gospodarstvo. Koncem se pa na-
poveduje, da bode treba pomnožiti mornarico z ozi-
rom na dogodke ob Sredozemskem morju.

Dopisi.

Z Dolenskega, 3. aprila. (Naši učenci.)

Mej najvažnejše naprave spadajo ljudske ter srednje
šole. Od njih je odvisno marsikatero človeka bo-
doče življenje. O uredbi te važne naprave sodijo
navadno samo šolniki, drugi ljudje se, žal, malo
ali nič za uredbo šol ne brigajo. To ni prav. Šolnik
je v tem jednostranski sodnik, ker se vedno tega
drži, česar se je sam učil in kar ima učiti, a težko
se bode popel do tega, da bo svoj predmet za ta-
kega jemal, kateremu ne gre velike važnosti. Razun
tega so ravno učitelji naših srednjih šol najmanj
v dotiki z ljudstvom ter vedo najmanj ceniti po-
trebe ljudstva, za katerih boljše uravnavo in dosego
bi morale ravno šole mlade ljudi delati sposobne. Sicer
sodeluje tu in tam tudi kak juridično omikan člo-
vek, redko kak medicinec pri uravnavi učnih šol-
skih načrtov, ali navadno so ti juristi bili z mla-
dega tako vzgojeni, da ljudskega življenja nikdar
niso spoznavali in tudi v svoji uradniški karjeri ne,
namreč rojeni sekcijski š-fi. Navadno so jezikos-
lovci starih jezikov merodajni svetovalci pri re-
formah naših učilišč in ti seveda mislijo, da brez
latinščine in grščine ni izveličanja ni na tem, ni
na onem svetu; učitelji realnih nazorov so v taki
manjšini, da ne morejo priti do besede. In vendar
odklenuje prevagi takozvanih humanističnih nau-
kov v naših šolah; terjatev nauka v naravoslovju
ter matematiki, fiziki in kemiji postaja vedno sil-
nejša in to od strani starišev, ker pripaja vedno
več ljudstva do spoznanja, da brez teh nauk ni
razumeti prav strokovnjaških ved, kakor jih je po
sedanjem razvoju ljudskega življenja vedeti in prav
do dobra je ljudstvo prepričano, da je škoda za
toliko časa, ki se ga uporablja za učenje latinščine in
grščine. Matematika, fizika, kemija in naravoslovje,
te vede so se v našem stoletju tako razvile, da že
ni več knjige, časopisa v roke vzeti, če se človek
ni vsaj nekaj privatno v naravoslovju poučil; kar
se je v šoli učilo, je bilo le za klasificiranje. Človek
ima dandanes pri vsaki stopinji opraviti s statistiko
v vseh ozirih, in ti „humanistično“ izgojeni mo-
žgani nimajo vaje v matematičnem predstavljanju,
ker je bilo le malo te vaje v srednji šoli. Vse dru-
gačna se vidi tudi zgodovina človeštva in raz-
pravlja se zdaj vse drugače, ko je Charles Darwin
skoro vsaki vedi in tudi zgodovinstvu drugo pod-
lago dal. Napredek, ki so ga napravile tehnične
vede je velikanski, a kako malo „humanstva“ ra-
zumejo iznajdba tega stoletja! Vemo, da je treba
latinščine teologu, juristu, medicincu, tudi drugi
ljudje je morajo nekoliko znati, če hočejo na višje
šole, ali čemu toliko časa poratiti z naukom teh
jezikov in že v prvih srednjih šolah začeti z
njimi! Če bi se v tretjem razredu z njimi začeli
ali v četrtem, bi se dijaki ravno toliko teh starih
jezikov naučili, ko po sedanji uravnavi, ker je
človek v višjih razredih že pametnejši. O tem vpra-
šanju se bje zdaj ljut boj, a upati je, da zmaga
realistična stranka. Dalje ne bom več pisal o tej
stvari, ali moral sem se je dotakniti, če hočem ras-
pravljati o našem drugem, kar je za nas Slovence
vitalno. Naši fantje se namreč v ljudski šoli in
posebno v gimnaziji preoblagajo z učenjem,
imajo več storiti, kakor učenci mej Nemci in dru-
gimi Slovani, pri katerih ni nemščina učni jezik.
Od učencev v ljudski šoli, ki imajo priti v gim-
nazijo, se neznansko veliko zahteva, ali naši se
morajo še tudi nemščine učiti. In ko pridejo v
gimnazijo, so zopet z jezikoslovjem toliko ur trpin-
čeni, da jim ne preostaja nič prostega časa. Vze-
mimo, da v obče po 6 ur na dan v šoli sedijo,
več ur morajo doma sedeti, da izgotovijo domače
naloge. Kaj ostaja potem prostega časa, da mlada
pljuča pridejo v zrak? Vsak, ki motri te mladiče,
vidi, da je tak nauk škodljiv telesnemu razvoju.
Vzemimo tudi še, da vsaj polovica naših učencev
v majhnih sobah doma sedi, da gimnazijska po-
slopja na Slovenskem niso prostorna in glede higi-
jene še za 100 let nazaj in vzemimo, da je polo-
vica teh mladičev slabo hranjena, in vendar sedijo
po deset ur na dan. Bil je že skrajni čas, da se
se začele vlade brigati za uboge otroke in odrasle,
ki so v tovarnah po 15 ur na dan delali ter svoje
življenje morali tam puščati, ali čas je tudi, da se
mi Slovenci začnemo brigati za svojo mladež v gim-
nazijah in ljudskih šolah, če nečemo, da naše ljudstvo
v šolah ljudem ne bode imelo telesno najslabše
ljudi. Na kmetih bi še šlo, tam je otrok dovolj na
prostem zraku in če ne gre z dobra to zračenje,

Dalje v prilogi.

gre drugače, ali v naših trgih in mestih se mora kaj v tem oziru popraviti. To ni nič, gledati mlade fante z bledimi obrabi, udrtimi očmi! Še stepsti se ne marajo, ker nimajo časa in tudi ne nagnenja za tako vžbanje! In gimnaziji so ravno tako slabih barv in zavirani v rasti. Mestni otrok je že v prvih letih telesno slabši, akoravno se boljše hrani, kot kmetški, ali tudi naši kmetški fantje izgubijo, ko pridejo v gimnazijo, kmalu rudečo, zdravo barvo. Na universitetah pa čaka večino stradanje in prilika drugemu razdiranju zdravja. A tisti, ki ne zmorejo gimnazije, ki morajo na drugo delo, kako jim manjka zdravje in krepost! Zdaj je že tako, da mora vsak Slovenec, ki je gimnazijo dovršil nemški znati. Premajhni smo, in s tem jezikom si mora drugo pripraviti, kar je strokovne in občne omike treba. Nemci učijo se v višjih razredih francosčine, če tudi ne obligatno, a vse ložje je njihov nauk, ker delajo že v ljudski šoli in potem naprej na podlagi materinega jezika. Ti dobijo morda še več prostega časa za vežbanje telesa, ali Slovenec ne, njemu je sojeno, da mora drago plačati to, kar mu mestna ljudska in srednja šola podajata. Ali bi ne bilo umestno, ko bi se naši učitelji srednjih šol in naš deželni zbor povzpeli do tega, da vladi priporočijo drug načrt glede nauka starih jezikov latinščine in grščine, tako, da bi se s temi predmeti pozneje začelo in ne toliko zlatih ur zanje porabilo, ko v sedanjem času nimajo več toliko vrednosti v vzgoji kakor nekdanj in bi se s tem paralizirala neodstranljiva neugodnost, da mora naš človek svoj materni jezik v nemar puščati in si tuj jezik za višji nauk še le pripravljati? Da pride čez nedolgo tudi mej Nemci do zahtevanja, naj se realističnim naukom na gimnaziji več prostora da, kakor starih jezikom, je gotovo; začnimo mi Slovenci s tem, v olajšanje šolanja naših fantov! Če bi po takem načrtu več ur na realistične nauke odpadlo, bi sicer fantje ravno toliko ur v šoli sedeli imeli kakor sedaj, a koliko bi potem doma bili v tednu prosti! Porečete: Ravno za Slovence se bo posebna uredba dala! Zakaj ne? Dokaže se lahko, da ima večina Slovencev za filologijo precej podlage v svojem duševnem svojstvu in reče se lahko, da je učenje nemščine tudi jezikoslovje. Morebiti so že časi minoli, ko imajo naše vlade glavno skrb za to, da se vse v Avstriji jezikovno uniformira, ne motimo se, če rečemo, da prihajajo časi, ko se Nemci ne bodo za narodnostna vprašanja v prvi vrsti postavljali v boj. Časi pravičnosti v tem oziru prihajajo, kakor je že tudi čas tu, ki je pravičen nižjim slojem ljudstva. Izmej slovenskih gimnazijcev jih prihaja malo v osmo šolo in s povoljnimi uspnih iz nje. Kaj hasne potem onim drugim ta „zlahatna“ latinščina, grščina! Kaj bi jim več hasnilo znanje realističnih predmetov v boju za življenje! Na novomeški gimnaziji se na pr. najpotrebnejše za sedanjega človeka, ki hoče trdi le pisar z mesečno plačo 30 gld. postati, stenografija že več let ne uči. Francosčine, laščine, angleščine ni mogoče le toliko dobiti, da bi se mladi človek lahko sam naprej učil. Na slovenskem Štajerskem smo se že pred dvajsetimi leti v 7 šoli učili po jedno uro na teden hrvščine. To je bilo dosti pametnejše, kakor na vsak dan latinščino in seveda tudi grščino, katero hvala Bogu toliko ljudij potem iz svojega čolna neizprosljivo vrže, ker je dosti boljšega in pametnejšega brati in težavnejše stvari razvozlarati, kakor pa najtežje poglavje iz Tacita; za grške klasike se itak ne meni nobeden več, če ni nesrečen starinoslovec-filolog. Pa kaj naši teologi? No, pa naj opravljajo molitve v slovenskem jeziku, nekateri trde, da bi bilo to dosti boljši; sicer pa v teologiji, kjer sede 4 leta, lahko tudi storijo kaj v tem oziru, saj niso z drugim preveč obloženi in skrbljeni je za juho in meso; dosti jim je prostega časa, in ker na Kranjskem že tako pobožni postajamo, pojdejo najboljši učenci v teologijo. Po darwinističnih načelih bodo našo pobožnost podedovali naši otroci in tako ostane še vedno za latinščino nekaj prostora na Slovenskem. Ali zaradi 40 ljudij, ki vstopijo vsako leto na Slovenskem v teologijo, spraviti več stotin drugih ob zlati čas in čvrsto zdravje, tega vsa latinščina ni vredna. —n—

K Schubertovi stoletnici.

Spisal Josip Čerin.

Fran Schubert (roj. 31. jan. 1797. l., umrl 19. nov. 1828. l.) spada med one redke tovaršve pesnike, kojih imena so nemrljiva. Kratko dobo je preživel na svetu, a ne brezuspešno. Vse vesele in vso žalost, ki gane človeško srce, vse je opeval v svojih pesmih. Najvišjo liriko, najmilejšo melodijo, nežno melanholijo in globoko otožnost, vse našo je podal v pesmih, katerih je zapustil 625. A ne samo te biserje, še mnogo drugih velikih umotvorov nam je zapustil, tako da štejeemo vseh njegovih del nad tisoč. Po pravici se tedaj imenuje njegovo ime polag velikanov: Haydna, Mozarta in Beethovena.

Stoletnico njegovga rojstva je praznoval vsak glasbeni svet na slovenskem način z izvajanjem njegovih del. Glasbena Matica stori svojo dolžnost kot umetniški zavod: izvajalo se bo pri zadnjem letščajem koncertu Schubertovo najkrajšnje orkestralno delo: Simfonija C dur št. 7, katere se v celoti do sedaj ni izvajala nikdar v Ljubljani.

Za Ljubljano je pa Schubert še bližje zanimiv kajti malo da ga ni privela usoda k nam. Ker pa

poročajo najboljše životopisci njegovi o tem nasprotno in neresnično, navedem naj nekatere zgodovinske podatke, ki pojasnjujejo zajedno tedanje glasbene razmere v Ljubljani.

Do 1816. l. v Ljubljani in na vsem Kranjskem ni bilo nobene glasbene šole. Do 1805. l. je bil sicer v Ljubljani zavod za vzdrževanje deželni trobentačev (Landschaftstompeter), najbrže pa ta zavod ni imel zaželenih uspehov. Zato je škofijski kapitel pri vladi vedno moledeval, da naj kaj ukrene za izboljšanje cerkvene glasbe. L. 1805. že so sklenili, poiskati učitelja glasbe, in je ta sklep potrdil tudi cesar; vendar se je sklep izvršil šele čez deset let, ko so namreč ponehali nemirni vojski časi. Uradni list „Vereinigte Laib. Zeitung“ z dne 6. febr. 1816. l. objavlja razglas, da se išče učitelj za novoustanovljeno glasbeno šolo na normalki. Dolžnosti in plačo tega učitelja navaja list tako-le: „Dieser Musiklehrer wird während des Schuljahres mit Ausnahme der Sonn- und gebothenen F. y. r. tage seinen Schülern täglich durch drei Stunden und nebstbey auch den Landschulkinden ten während ihres sechsmönatlichen Präparanden Curses dr. y. m. b. l. in der Woche, jedesmal wenigstens durch eine Stunde den Musikunterricht ertheilen, und in Hinsicht der ordentlichen Musikschüler einen Gehalt von jährl. 450 fl. M. M. aus dem Provinzalfunde, in Hinsicht der Landschulkinden aber eine jährl. Remunerazion von 50 fl. M. M. aus dem Normalschulfunde beziehen.“ Nadalje pravi razglas, da mora biti učitelj „ein gründlich gelehrter Sänger, Organist und ein ebenso guter Violinspieler, dann nicht nur die nöthigsten Kenntnisse aller gewöhnlichen Blasinstrumente besitzen, sondern auch die Fähigkeit haben muss, andern den Unterricht darin zu ertheilen.“ Ta razglas se je objavil tudi v uradnem listu graškem, dunajskem in praškem. Oglasilo se je na to 21 prosilcev različnega stanu, kakor Georg Pümel, davkar v Kočab, Jožef Mikš, učitelj tepopisja v Ljubljani, Florijan Habig, trobentač v 5 kirasrskem polku in drugi. Fr. Schubert se imenuje „Schulgehülfe an der Schule seines Vaters zu Wien am Himmelfortgrunde.“

Škofijski konzistorij, kateri je sprejel vse prošnje, ni sam odločeval o njih; poslal jih je marveč dne 18. marca 1816. l. tukajšnjemu filharm. društvu, da bi to sestavilo imenik prosilcev („Competententabelle“) in izreklo o njih svoje mnenje. Tej želji je filharm. društvo ustreglo ter je poslalo tabelo, katero so podpisali Iv. Bapt. Novak, kot društveni ravnatelj, Florijan Weber, Josip Wagner in dr. Josip Lusner, dne 27. maja škofijskemu konzistoriju.

Schuberta so v tej tabeli tako-le opisali: „Geburtsort unbekannt; musikalische Kenntnisse: Orgel, Violin, Gesang sehr empfehlend, ist zugleich Componist; Blasinstrumente unbekannt; Moraltät: sehr gut; besondere Bemerkungen: Dieser Bittwerber, dessen Alter nirgends vorkömmt, ist ein Zögling des k. k. Convikts, war H. f. ägerknabe und dürfte vermuthlich noch sehr jung und ledig sein; er ward von dem Herrn k. k. Hofkapellmeister Salieri für die Musiklehrerstelle als fähig erklärt und selbst von der Stadthauptmannschaft und Schuloberaufsicht in Wien vorzüglich empfohlen.“

Akoravno je imel torej Schubert izvrstna spričala, je Anton Wolf, tedaj „Schuloberaufsicht“ (pozneje slaven škof) ljubljanski v pismu z dne 16. julija 1816. l. priporočal guberniju na prvem mestu Jožefa Mikša, učitelja „tepopisja“ v Ljubljani, o katerem piše: „Er verdient desto entschiedener den Vorzug, als er mit einer gründlichen Musikkunde auch pädagogische Kenntnisse vereinigt und sich durch Handhabung der Schulzucht hervorthut.“ Za tem prosilec so bili sledeči trije „mit Rücksicht auf ihre beigebrachten Zeugnisse“ imenovani kot najboljši: Kubik Franc, kapelnik v stolni cerkvi gorški, Sokoll Franc, učitelj glasbe v Celovcu in Schubert Franc, pomožni učitelj na Dunaju.

Predao je pa gubernij izrekel sodbo, je Mikš umakni svojo prošnjo — vzroki niso povedani — in je radi tega škofijski konzistorij dne 11. avg. nasvetoval vnovič tri prosilce. Ti so bili: Schauf Jakob, učitelj glasbe na Dunaju, Sokoll Franc in Kubik Franc. Takaj je bil Schubert že izpuščen.

Gubernij je na to dne 20. avg. imenoval učiteljem Sokolla, ki je v službo stopil 10. sept. 1816. Sokoll, rodom iz Salyke na Č. škem, je bil prej šest let vojaški kapelnik in je ostal v Ljubljani do smrti, 1822. l. Nasledniki so mu bili Kašper Mikš, Kamilo Mašek, Anton Nedved in I. A. Sokoll.)

Schubertu samemu ni bilo veliko ležeče na tem, ali dobi službo ali ne; „das Ertheilen von Musikstunden war ihm stets ein Greuel,“ piše A. Negli. Odluka iz Ljubljane ni niti čakal; že prej, 16. junija, je posul učiteljsko službo pri odtu ter se preselil k imovitemu prijatelju Schoberju, kateri ga je toliko podpiral, da je mogel brez materijelnih skrbij živeti le kompoziciji.

1) Glasbena šola filharm. društva se je ustanovila 1821. l.
2) Metallmünze.
3) Schauf Jakob ali Schauerl, kakor ga imenuje g. F. Göstl v „Ljublj. Zvonu“, in kakor ga tudi navaja H. Mendel, ni Schubertu torej nikakor škodoval.

Iz občinskega sveta ljubljanskega.

V Ljubljani, 7. aprila.

Občinski svet ljubljanski imel je sinoči sejo, kateri je v odsotnosti g. župana predsedoval podžupan dr. vitez Bleiweis-Trsteniški. Otvorivši sejo, naznanil je g. podžupan, da mu je došel dopis c. kr. deželnega predsedstva z obvestilom, da se je c. kr. tobačna režija lotila vprašanja glede delavskih hiš za osobje tukajšnje glavne tobačne tovarne in da je vodstvo te tovarne že dobilo potrebna navodila. Kakor znano, sprožil je to vprašanje mestni fizik dr. Kopčiva v svojem zanimivem poročilu o zdravstvenih razmerah ljubljanskih, o katerem bodemo v jedni prihodnjih številka še obširneje govorili.

Gospod podžupan prečital je nadalje dopis, s katerim se mestna občina ljubljanska vabi, da se udeleži razstave za dobrodelne naprave, katere se bodo povodom petdesetletnice cesarjevega vladanja prihodnje leto priredila na Dunaju. Mestna občina izločila bide na tej razstavi vse one predmete, ki so bili razstavljeni že v higienični razstavi. Mestnemu magistratu se je naročilo, da vse potrebuje ukrene, da bode Ljubljana primerno zastopana.

Prestopivši na dnevni red, poročal je obč. svet. Gogola o dopisu mestnega magistrata glede letošnjih dopolnilnih volitev za občinski svet ter naznanil, da se proti sestavi volilskega imenika ni uležil nikak ugovor. Občinski svet vzel je poročilo na znanje ter od bil dogovor mej občinskima svetnikoma dr. Majaronom in Ravničarjem, da bode prvi predsedoval volitveni komisiji II. volilnega razreda, posedajati pa komisiji III. razreda.

Obč. svet Svetek poročal je o računskem zaključku mestne hranilnice ljubljanske za l. 1896. Kakor prejšnja leta, zaznamovati ima mestna hranilnica tudi v sedmi upravni dobi zopet prav znaten napredek in to navdič temu, da je bilo tud še tečeno leto uprav živu čutiti zle posledice predpisne potresne katastrofe. Denarnega prometa imela je mestna hranilnica lani pri upravnem imetju 9 565 500 gold. 18 kr., pri obeh zložitih zakladih pa 101 615 gl. 3 kr., torej skupaj 9 667 115 gl. 21 kr. Na račun ulog prejela je hranilnica pretečeno leto 2 511 113 gl. 8 kr., izplačala pa je na isti račun 2 330 113 gl. 29 kr. Sedaj ima 10 482 ul. žn. kov pri mestni hranilnici naloženega denarja 4 373 424 gl. 83 kr. Na 3630 hipotek izposojena je glavica 2 843 628 gl. 47 kr., 31 občnam pa 434 679 gl. 98 kr. Na meice je izposojen b 57 891 gl. 14 kr., efekti dajejo pokritja za 378 857 gl. 30 kr., pri raznih denarnih zavodih pa je bilo koncem pretečenega leta naloženih 610 272 gl. 38 kr. Čisti dobiček za leto 1896 iznaša po upravnem imetju 16 719 gl. 18 1/2 kr., pri splošni rezervni zakladi 1712 gl. 12 kr., pri posebni rezervni zakladi za kurzne razlike pa 624 gl. 82 kr. Vsega dobička je torej skupaj 19 056 gl. 12 1/2 kr. — uspeh s katerim smemo biti popolnoma zadovoljni. Poročevalec izrazil je končno nado, da bode to ugodno letno poročilo utrdilo zaupanje, katero goji občinstvo napram mestni hranilnici, ter da bode to zaupanje pridralo čim dalje bolj tudi v one kroge, kateri se jej sedaj še odtegujejo. — Občinski svet odobr. je soglasno predloženi računski zaključek in bilanco mestne hranilnice za sedmo upravno dobo, po deli upravnamu odboru absolutorij ter po predlogu obč. svet. Senekoviča izrekel ravnateljstvu, upravnamu odboru in uradnemu osobju zahvalo in priznanje za vestno in uspešno delovanje.

Obč. svet. Ravničar poročal je o nakupu Stedryjevega zemljišča ob Erjavčevi cesti za projektovano novo gimnazijsko poslopje. Ker se je v občinstvu bila pričela niska agitacija proti prostoru ob Kolizejskih ulicah, češ, da leži preveč na periferiji mesta, skušalo se je pridobiti drug primeren prostor; v to svrhu ogledalo se je komisijomelno najprej stavbišče, kjer je stal „knežji dvorec“, ki pa ni ugajalo za zgradbo gimnazijskega poslopja. Potem ponudil je g. Stedry svoje zemljišče ob Erjavčevi cesti, ki bi po svoji konfiguraciji sicer ugajalo, a tla niso ugodna, sicer pa je cena (okroglo 40.000 gold.) previsoka. V sled tega nasvetoval je obč. svet, naj se ponudba g. Stedryja odkloni, naučna uprava pa naproci, naj se novo gimnazijsko poslopje zgradi na prvici za to namenjenem prostoru ob Kolizejskih ulicah, ki je itak že prepisan na naučno upravo, in naj se izreče t. pla. želja, da se s to stavbo čim prej prične. Obč. svet. Senekovič vič usgašal je v daljšem govoru, da je zadeva gradoje novega gimnazijskega poslopja jako nujna, ker sedanji gimnazijski prostori nikakor ne odgovarjajo niti najprimativnejšim zahtevam, ter končno priporočil prvotno za to namenjeni prostor ob Kolizejskih ulicah. Ko je še obč. svet dr. Majaron pojasnil stališče večine, ki je svojedobno glasovala za preložitv gimnazijskega poslopja bolj v sredino mesta, bil je predlog obč. sveta vzpjet.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. aprila.

— (Ne bodite malenkostni!) „Slovenec“ nam predbaciva, da smo mid sledni, ker se ne veselimo Šusteršičevega načelnštva v slovaški zvezi. Nedosteden je pri ti gospodi vsak, kdor ne trobi v klerikalni rog! Vender pa moramo opozarjati, da

je bil „jugoslovanski klub“, kakor se je na naročni in gospodarski podlagi hotel ustanoviti, vse kaj drugega, nego je sedaj „slovanska zveza“, ki je več ali manj ustanovljena na tesni klerikalni podlagi. Da je dr. Šušteršič načelnik „jugoslovanskemu klubu“, bi to ne imelo posebnega pomena, da si smo tudi za „jugoslovanski klub“ dosledno zahtevali, da naj se v načelnstvo vzame mož z Goriškega ali Štajerskega, ne pa prononsovana oseba, kakor je dr. Šušteršič. Pri „slovanski zvezi“, koji program se nam je vsaj prvi hip videl strogo klerikalni, pa je dr. Šušteršič načelnik, kojega oseba pomenja za nas več, nego besede objavljenega programa. Dosledno smo smeli tedaj zahtevati, da bi se bilo načelnstvo oddalo družemu možu. Sicer pa je sedaj stvar dognana!

— (Odlikovanje) Cesar je drž. pravdniku g. Ivanu Pakju v Ljubljani podelil naslov višjega deželno sodnega svetnika.

— (Josip Samotorčan - Gradačan †.) Dne 5. aprila t. l. je umrl v ljubljanski hiralnici pravnik Josip Samotorčan v 34. letu svoje dobe, ki se je po svojem rojstvenem kraju Polhov gradec imenoval Gradačan in je bil prejšnja leta znan in dober pisatelj mladinskih spisov. Mnogo njegovih povestic je priobčil Tomšičev „Vrtec“, nekaj jih je pa pisatelj tudi sam dal na svetlo v posebni knjigi, ki je leta 1884. izšla pri Blazniku v Ljubljani pod naslovom „Mlada leta“ (8°, 48 str.) Nekateri spisi Samotorčanova imajo stalno vrednost in so tiskani tudi po šolskih berilih. Mlademu nadopolnemu možu se je pamet zmešala, da je moral prekriti svoje vseučiliške nauke, in posledje je ta nesrečni ubožec mnogo let prebil v blaznici v ljubljanski hiralnici. „Zadnja ljubca — bela smrt“ ga je zdaj rešila nadaljnega trpljenja. V miru počiva! Jaropolk.

— (Nova šolska knjiga) Naučno ministerstvo je odobrilo knjigo „Latinske vadbe za drugi gimnazijaki razred“, katero je spisal g. Fr. Westhafer in odredilo, da se sme rabiti pri pouku na gimnazijah.

— (Tamburaški zbor ljubljanskega „Sokola“) priredi pod vodstvom g. stud. jur. Antona Sveteka na čast svojemu ustanovitelju g. J. Nolliju v sokolski dvorani v „Narodnem domu“, v soboto dne 10. t. m. s prijaznim sodelovanjem gospice Jos. Kajzelove (spremljevanje na glasovinu) družbeni večer stamburaškim koncertom. Vzpored: 1. Ipavica Švab: „Koračnica“ iz opere „Teharski plemič“ udarja tamb. zbor. 2. V. K. Brož: „Pod slovanskim krovm“, Potpourri slovanskih pesmi udarja tamb. zbor. 3. Nagovor staroste ljubljanskega Sokola. 4. a) V. G. Brož: „Tratarski zvonovi“, b) Braga V. G. Brož: „La Serenada“, Legenda Valqre, Brač 1. solo s spremljevanjem glasovira. 5. V. G. Brož: „Poljetna pjesma“, Fantazija za 2. brača s spremljevanjem glasovira in harmonija. 6. Klavč M. pl. Farkaš: „Svracanje“, udarja tamb. zbor. 7. Schubert V. G. Brož: „Podoknica“, tercet za 1. brač, glasovir in harmonij. 8. V. G. Brož: „Carnaval de Venise“, brač 1. solo s spremljevanjem glasovira. 9. V. G. Brož: „Ržniko ma“, udarja tamb. kvartet. 10. V. G. Brož: „Moj san“, velika glasbena slika. a) Poletni večer, b) Pastirji se vračajo z čredo domov, c) Zvonovi pozivljejo k molitvi, d) Iz cerkve čujejo se orglje, e) Mladež se zbira k plesu, f) Mladost pleše narodne plesove, g) Noč, h) Iz daljine čuje se zvrgoljenje slavčev, i) Pošta pelje skozi gozd, k) Polnoč, l) Vilinski sestane, m) Igre in pesmi vile, n) Jutro; udarja tamburaški zbor. Začetek točno ob 1/9 uri zvečer. Ustopnina za člane Sokola 20 kr., za nečlane 40 kr. Čisti dohodek namenjen je Sokolskemu skladu.

— (Mestna hranilnica ljubljanska) ja ravnokar izdala svoj računski zaključek za lansko leto.

— (Glas iz občinstva.) Pri naši pošti se je v poslednjih mesecih uvedla čudna naredba, da se v različnih okrajih vedno in vedno menjajo pismonoše. Jedva se jeden pismonoša izpeza v svojem okraju in jedva zve za različne naslove, že ga prestavijo drugam. Tako pa pozabi tak pismonoša kmalu partije prejšnjega okraja, se muči z iskanjem neznanih ljudi v novem okraju, da ga komaj informovanega prestavijo zopet v tretji okraj. In tako je videti dan za dnem po ulicah ljubljanske pismonoše, kako tekajo sem ter tja in poprašujejo ljudi, kje je ta ali oni na stanovanju. Poštna uprava hoče menda svoje pismonoše seznaniti z vsi Ljubljano. Nu, zato se vrve izpremembe mnogo prehitro. Razen tega si hoče ista uprava prištediti menda nekaj denarja, pa se v nekaterih okrajih poslužuje pomočnikov, ki si nikakor ne vedo pomagati. Že leti je torej, da dobi res vsak okraj pred pisana dva pismonoši, ki naj ostaneta na svojih mestih vsaj po četr leti! Stranke morejo zahtevati redno in točno dostavljanje poštinih pošiljatev!

— („Kje so naše ptičice?“) Tako bi lahko — prosto po Oražen — vpraševali Ljubljancje, kajti prišla je pomlad, a kakor zadnja leta, tako tudi

letos skoro nikjer ni slišati ptičjega petja. Kaj je bilo svoj čas ptičev, tudi slavcev, a kako je sedaj! Še vrabcev ni več, kdor pa hoče slišati slavca, mora iti na Črnuče ali kam drugam, primerno daleč od mesta. Postovke in kavke, katerih je v Ljubljani vse polno, so pregele ptiče, in prav zadnji čas je, da se kaj ukrene proti tem krutim sovražnikom drobnih pevcev. Najhitreje in najizdatneje bi se pomagalo, ako bi se izdalo dovoljenje, da je smeti zgodaj zjutraj streljati postovke in kavke in ako bi se za vsako, v mestnem pomeriju ubito kavko dovolilo 10 kr. nagrade. Potem bi bila kmalu pregnana ta druhal in v Ljubljano bi se zopet vrnil ptič ter s svojim ljubkim zvrgoljenjem razveseljevali starce in mlade.

— (Tatvina) Alojziju Urbančiču, pazniku na železniškem prelozu Martinove ceste ukradel je neznan tat iz stražnice plašč vreden 5 gid.

— (Čitalnica na Viču) Piše se nam: „Ne vzdramno spanje spava!“ odgovarja se marsikomu, ki je bil kdaj ud naše čitalnice in ki hoče poizvedeti, ali še živi ali ne. In resnica je to! Umrla še ni — pala pa v neko smrti podobno spajevki ki se zdi nekaterim uprav nevzdramo. Od 18. decembra 1892. — ko je bil IV. občni zbor, spi to naše duševno zbirališče, naša čitalnica. Mladeniči viški! Dvigajmo se in pomagajmo vsak po svoji moči, da chranimo čast sebi in svojemu rednemu kraju s tem, da zopet obudimo našo čitalnico. Radi tega pozivljamo gospoda predsednika in g. blagajnika, da se blagovolita potruditi na V. občni zbor, katerega sklicemo 11. aprila 1897. — torej na svetlo nedeljo v viško šoto. Poleg teh dveh vabimo tudi vsacega družega prijatelja naše čitalnice. Končno prosimo tudi, da blagovolijo dotični društveniki in — teh je mnogo! — ki še niso posojenih jim knjig vrnili, te čim prej nazaj prinesiti!

— (Nedostajanje učiteljev na Spodnjem Štajerskem) Učitelj na Štajerskem so pomeloma dosti bolj plačani nego njih tovariši na Kranjskem ali na Primorskem, a vender primanjkuje tudi tam učiteljev. Navadno velja pravilo, da more jedea učitelj poučevati k večjemu 80 otrok, a na Spodnjem Štajerskem je mnogo šol, kjer pride na jednega učitelja veliko več nego 80 šolarjev, vseh šol, na katerih bi bilo treba vsaj še jednega učitelja, je na Spodnjem Štajerskem 104. To je gotovo jako velika številka za tako napredno kronovino, kakor je Štajerska. Zaučilo je, da so le na Spodnjem Štajerskem razmere tako slabe — v primeru s Kranjsko, Goriško in Istro so seveda še prav dobre — dočim so na Gorenjem in Srednjem Štajerskem znatno boljše.

— (Ušel je) iz kaznilnice v Mariboru kaznjenc Franc Prezelj iz Čerkovega v Tolminkem okraju, ki je bil zavrli hudodelstva tatvine in javnega nasilstva v 15 mesečno ječo obsojen in bi bil 24 t. m. že svojo kazen prestal. Franc Prezelj, ki je 21 let star in je po poklicu urarski vajelec je potegnil najhitreje na Kranjsko.

— (Iz celovške okolice) se nam piše: Z velikim ogorčenjem smo brali v „Slovencu“ nesramni in podli napad na našega velezaslužnega g. Legata, kateri naš vzorni rodoljub daruje in žrtvuje vse svoje moči in denar za probujo našega milega slovenskega naroda na Koroškem. Da reči moramo, da od smrti našega, nam nepozabnega msg. Andreja Einspielerja sloni vse delo po največ na ramah tega moža in skoraj le njemu se imamo po največ zahvaliti, kar smo dosegli do zdaj po smrti rajnega msg. Andr. Einspielerja. Saj je že rajni Einspieler rekel nekoč, da je njegova največja opora g. Legat. In zdaj se upa „Slovenec“ reči, da naj se temu vzornemu našemu rodoljubu jedenkrat za vselej sapa zapre, vzame se mu naj kruh, katerega mora prislužiti, in se naj postavi z družino na cesto, češ, to je tvoje plačilo za nad vse požrtvovalno delovanje na narodnem polju in za probujo slovenskega naroda v tužnem Korotanu! — Ali je tedaj čuda, da, videč tako zahvalo, marsikateri naš bojevnik popusti svoje dosedanje delovanje ter se odtegne političnemu delu v prosep našega naroda? Gospodje „Slovenčevci“, pridite in poskusite naš boj, osobito na kmetih in v kmetijskih občinah, in minul vam bode čas, napadati naše velezaslužne moža, in sicer napadati, kakor napade kak ponočevalec svojega tekmeca izza plota s kolom. Pa slabo računate; mi stojimo vsi kakor jeden mož za našim velezaslužnim g. Legatom, kateremu se imamo v navedenem oziru največ zahvaliti. Da, zmagala je pri nas čista narodnostna ideja, pa ne taka kakor jo razume „Slovenec“ in jo tirajo izvestni gospodje na Kranjskem.

— (Krsnik v Srbih) Ugledni beligradski dnevnik „Narod“, glaslo radikalne stranke, pri naša v podlistku pod zaglavjem „Alpiski cvet“ prevod Krsnikovega romana „Cyclamen“.

* (Vzgleđen državni poslanec.) Pri državnozbornih volitvah iz V. kurije izvoljen je bil na Dunaji več drugim tudi kandidat krščansko-socialne stranke, neki Mittermayer, proti socialdemokratskemu kandidatu S. hujmerju. Socialni demokratje so že pred volitvami dolžili Mittermayerja nečastnih dejanj, ali krščansko-socialna stranka ni to nič motilo, vzdržala je kandidatura Mittermayerja in z njim tudi zmagala. Po volitvah, ko se je izkazalo, da ima Mittermayer več tatvin na vesti, ga

seveda ni hotela vzprejeti v svoj klub. Mittermayer je tožil svojega nasprotnika radi žaljenja časti. Obravnava se je vršila v ponedeljek in izkazalo se je, da je Mittermayer nekemu natakarskemu vajencu ukradel iz žepa riskonto, na kateri je bil fant nekaj zadet, ter mu vtaknil v žep falsificiran riskonto, a izkazalo se je tudi, da je nekemu tovarišu, pri katerem je prenočil ukradel 9 gid. iz listaice, kateri je bil dotičnik spravlil pod vzglavje. Dokazalo se je to z lastnoročnimi pismi Mittermayerjevimi, katerih pristnost je bil Mittermayer sam priznal. Sodnik je na to naznanil, da odstopi vse akte dež. sodišča, ker se gre za hudodelstvo tatvine, katero je storil drž. posl. Mittermayer. Pred sodiščem je čakalo na stotine krščanskih socialistov, kateri so Mittermayerja pozdravili z burnimi „Hoch“-klici in g. drž. poslanca v trumfu spremeli v bližnjo krčmo. Čudna stranka, ti krščanski socialisti.

* (Cigansko čarodejstvo) Slovenski „Rokovnjači“, ki so se pred sto leti potepali po Kranjskem živeči večinoma v Ornem grabnu, so se bajè posluževali pri svojih čarodejstvih roki nerojenih otrok. Hrvatski cigani pa so iznašli novo čarovno sredstvo. 21. m. m. so našli namreč na nekem pokopališču odprt grob. Dete, pokopano ondi že leto dnij, je imelo razklano glavo in črepinjo prazno možganij. Preiskava je dokazala, da sta odkopali gomilo dve ciganki, Rajka in Mila Radosavljevič iz Bošnjaka ter dali otroške možgane neki Bari Jelč, ki je napravila iz možgan „čarodejno sredstvo“. To je hotela zamešati v jed ljubici svojega sina, misleč, da ga poslej ne bo ljubila več. Mlada Vinković je bila namreč broma in uboga. Nu, cigansko sredstvo je pomotoma zavžila ljubčina mati ter smrtno obolela. Ciganki in B. Jelč so na to takoj zaprli.

* (Rusko častništvo) V Ojasi sta sedela te dni v „Grani Hötetu“ pri skupni mizi dva častnika. Veselo sta popivala ter se prav prijateljsko pogovarjala. Okoli treh po polnoči se jima je pridružil neki nemški kupec, ki se je začel razgovarjati z lajtnantom Volkovim v nemškem jeziku. Rezervni lajtnant Mihail Mihajlov pa se je smel tovarišu, češ, da strahovito lomi nemščino. To je Volkovega razžalilo, beseda je dala besedo, dokler se nista začela prijateljska častnika psovati in klofutati. Ko pa je rezervnik odtrgal Volkovecu naramnico, ustrelil je ta na Mihajlova trikrat iz revolverja ter ga ubil. Še predno so mogli prisotni tovariši priskočiti, je bil Mihail Mihajlov že mrtev. Merica so seveda takoj zaprli.

* (Grški prostovoljci iz Amerike) Ko so v Ameriki bivajoči Grki čuli o stiskah, v katerih je njihova domovina, bili so takoj pripravljeni, iti jej na pomoč ter se žrtvovati za njo. Sestali so se dne 19. m. m. v Allegheny-Pittsburgu in si vsi navdušeno zaprilegli, da hote za svojo domovino prelti kri. Bilo jih je petdeset. A ker so bili siromaki, poprosili so grškega konzula v New Yorku, naj bi jim naklonil denarja za potovanje. Ta pa jim je odgovoril, da nima naloge od svoje vlade, da bi jim mogel ustreči. Tedaj jim je prišel grški trgovec na pomoč. Takoj, ko je čul o nameri navdušenih mladeničev, zaprl je svojo prodajalno, popredal vse svoje imetje in plačal petdesetorici potovanje v domovino. Pa ne le to, i sam se je napobil s prostovolje svojim evropskim bratom na pomoč.

* („Božje dete“) V Aragoniji vzbuja sedaj veliko zanimanje deček devetih let, ki je tam poznani pod imenom „Ninno de Dios“. Ta deček hodi od mesta do mesta in govori ognjevite nagovore v slavo prestolnega pretendenta. List „Heraldo“ uverjava povsem resno, da je to dete čudotvorno, da so njegovi govori boljši od govorov mnogih karlističnih parlamentarcev ter da imajo na občinstvo uprav velikanski utisek. Deček je sin nekoga Italijana in neke Andaluzkije, pa govori za — denar. Neki komedijantski impresario ga hoče že na vsak način najeti za svoje — gledališče! — Aragonsko občinstvo prav fanatično veruje v svetost in čudotvornost tega dresiranega dečka ter ima zato tam možna oblast mnogo sitnostij. Tako so klerikalci in terciari prav povsod jednaki, naj žive potem že v Španiji ali v Avstriji. Kakor so pri nas romali smešni bigotniki k „zamaknjenim“ starim devicam in k čudno oblikovanim štorom, tako noré Španjci sedaj za „božjim detetom“; sleparski ljudje pa izrabljajo ljudsko neumnost, da ga deró za — denarje.

Književnost.

— „Slovenski Svet“ ima v 4. števil. tole vsebino: Novi državni zbor pa Slovani. — Prestolni govor. — Državnozbornske volitve. — Narodna stranka na Kranjskem. — Zakaj so poslali tržaški progressovci svoje v državni zbor? — Moravski kmetje. — Kozaki in njihova taktika. — Ali je „urni“ od „ura“? — Oluja. — Srpske narodne pjesme. (Ženske.) — Učiteljstvo pa slovanski jeziki. — Rusja in zahodni Slovani. — Razgled po slovanskem svetu. — Književnost.

— „Stenograf“. Glasilo hrv. stenografskega društva v Zagrebu. God. VI. Br. 3. Vsebina: Začetek okrajšave v slovenskem debatnem pisnu od Franje Novaka, c. kr. profesora u Kranju. — Hrv. stenografija u praksi. — Slavenski stenografski časopisi. — Obuka u stenografiji u šk. god. 1896./7. — Nešto o povjesti stenografije. — Stenograf. Prilog. — Ker je, žal, prenehal Bezenšek-Hribarjev „Stenograf“, priporočamo slovenskim stenografom

Brzjavke.

Dunaj 7. aprila. V današnji seji poslanske zbornice so Žičkar, grof Coronini in tovariši interpelovali ministerstvo, hoče li za pokrajine, koder prebivajo Slovenci, izdati jednako jezikovno naredbo, kakršno je izdalo za Češko? Zbornica je potem razpravljala o raznih nujnih predlogih. Pri predlogih so volilnih izgrediv na Gališkem se je unela burna debata. Zlasti ostra kontroverza je nastala, ko je Daszynski napadel Mladočehe, na kar sta mu odgovarjala Stranski in Herold. Zbornica je nujnost predlogov vzprejela.

Dunaj 7. aprila. V ministerstvu je nastala nova kriza, katera pa je deloma že poravnana. Vzrok krizi je izjava liberalnih veleposestnikov, kateri so včeraj sklenili, da nikakor ne bi mogli vstopiti v večino, katero snujejo stranke desnice brez njih in proti njim, in da se bodo vsled tega točno držali navodil, katera so razglasili pred volitvami.

Atene 7. aprila. Velesile so naznanile vladi, da v slučaju vojne mej Grško in Turčijo prepuste vso odgovornost tisti državi, katera vojno napove, a ne bodo pripustile, da bi dotična država imela od vojne kako korist.

Atene 7. aprila. Razburjenost v mestu je velikanska, in nevolja, da vlada še ni Turčiji napovedala vojne, je tolika, da se je ta nevolja že jela obračati proti kralju.

London 7. aprila. Poslaniki evropskih velesil so sultanu že izročili načrt za avtonomnijo Krete. Po tem načrtu bi kretski parlament sam volil guvernerja, sultan pa bi imel pravico potrditve.

Narodno-gospodarske stvari.

— Državne železnice Uradni list za železnice razglasa odredbo železniškega ministerstva glede pristojbin pri vlogah, podanih pri drž. železniških uradih, iz katerega posnemamo naslednje: Ker po organizacijskem statutu z dne 19. januarja 1896 drž. zak. št. 16 ni dvoma, da so uradi državnih železnic državni in javni uradi, veljajo zanje tudi vse določbe prstojbinskega zakona glede kolekovanja podanih vlog. Pri državno-železniških uradih podane vloge je torej kolekovati, in sicer normalno polo s 50 kr., vse priloge pa, ako pristojbinski zakon ne določa izjeme, s 15 kr. za polo. Kolka proste so: vloge, podane pri upravnih uradih ces. nih železnic in nanašajoče se na odpravo efektov in blaga, določanje, dostavljanje in inostraniranje, na odškodovanje ali vračilo tovarov; dalje vloge, katere se nanašajo na obrat in katerih pri privatnih podjetjih ni treba kolekovati. Proste so kolka vse vloge in dopisi, tičeči se konkretnih poslov cest ali transporta pri železnicah in parobrodskih družtvih, administracije hiš in ekonomata, vloge za pojasnila o tarifih, za znižanje tarifov in vozne cene, vse reklamacije za odškodnino vsled poškodovanja ali izgube transportnega blaga, zamude, povračila tovarov in vloge za odškodovanje, ako je bil kdo poškodovan ali ubit. Ako se s takimi vlogami naroča, da je odškodnino vročiti tretji osebi, se smatrajo za nakaznice in jih je kakor menice primerno kolekovati. Vse na železniško ministerstvo in stančnim potom kot višjemu oblastva podane rekurze zoper določbe ravnateljstev c. kr. državnih železnic je ne glede na vsebino, kolekovati po tarifni točki 43 lt. h. z 1 gld. prva pola in vsaka druga pola s 50 kr. Rekurzi morajo tudi tedaj biti kolekovani, ako so naslovljeni na železniško ravnateljstvo in se v njih prosí, naj se predloži železniškemu ministerstvu v odločbo, če ravnateljstvo izrečni prošnji ne ugodí. Pritožbe zoper odredbe uprave privatnih železnic je ne glede na vsebino kolekovati, in sicer vsako polo s 50 kr. Poudbe upravi c. kr. drž. železnic radi prevzajta dejatev ali stavb je kolekovati, in to vsako polo s 50 kr. Ofartne priloge je kot integrirajoče dele of. rta tudi s 50 kr. za polo kolekovati, priloženi vzorci pa so prosti kolka. Sklepna in protisklepna pisana trgovcev in obrtnikov gled. prevzajta dejatev so kolka prosta.

— Železnica Marijini — Karlovi vari. Kakor poroča „Wiener Zeitung“ razpisujejo se vsa dela na progah: kolodvor Marijine vari do Prosaua in Petschana, do centralnega kolodvora v Karlovih varih, pa na progí Marijini — do Karlovi vari. Ponudbe je vložiti do 6. maja t. l. pri železniškem ministerstvu na Dunaju. Pogoje in druge pripomočke sporoča departement 18 omenjenega ministerstva in c. kr. žel. zgraditeljno vodstvo v Karlovih varih.

Otvoritev postajališča Mladočice za tovarni promet. Postajališče Mladočice na progí Plzen-Dachovcov c. kr. državne železnice se otvori s 1. aprilom t. l. tudi za tovarne vozove.

Izborna deluje
Tanno-Chinin tinktura za lase
okrepuje in ohranja lasišče in preprečuje izpadanje las.
Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.
— Jediná zaloga — (90—13)
lekarna M. Leustek, Ljubljana, Resljeva cesta št. 1 zraven mesarskega mostu.

Umrlí so v Ljubljani:
Dne 5. aprila: Jožefa Fortuna, zasebnica, 77 let, Florijanske ulice št. 32, ostarelost. — Vincenc Jereb, kamnosekov sin, 15 mes., Emonska cesta št. 17, vnetje možganske mreže.
Dne 6. aprila: Fran Koleča, krojačev sin, 16 mes., Ulice na grad št. 11, dušljivi kašelj.
V hiralnici:
Dne 5. aprila: Jožef Samotorčan, bivši pravnik, 34 let, jetika. — Ana Skerbe, kuharica, 47 let, kostni rak.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306'2 m.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
6	9. zvečer	729.8	7.5	sl. zahod	skoro jas.	
7	7. zjutraj	730.6	5.4	sl. vzsvzh.	oblačno	0.0
"	2. popol.	731.4	12.1	nedoločen	skoro obl.	

Srednja večerajšnja temperatura 7.2°, za 0.7° pod normalom.

Dunajska borza
dne 7. aprila 1897.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	15	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	"	15	"
Avstrijska zlata renta	122	"	55	"
Avstrijska kronska renta 4%	100	"	95	"
Ogderska zlata renta 4%	121	"	75	"
Ogderska kronska renta 4%	99	"	20	"
Avstro-ogderske bančne delnice kreditne delnice	935	"	—	"
London vista	349	"	—	"
London vista	119	"	50	"
Nemški drž. bankovci na 100 mark	58	"	62 1/2	"
20 mark	11	"	72	"
20 frankov	9	"	51	"
Italijanski bankovci	45	"	10	"
C. kr. cekini	5	"	65	"

Dne 6. aprila 1897.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	153	gld.	50	kr.
Državne srečke iz l. 1854 po 100 gld.	188	"	50	"
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	126	"	75	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	99	"	80	"
Kreditne srečke po 100 gld.	199	"	50	"
Ljubljanske srečke	21	"	75	"
Šudolfove srečke po 10 gld.	25	"	—	"
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	150	"	50	"
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	439	"	—	"
Papirnati rubelj	1	"	26 1/4	"

Zahvala.
Za časa mučne bolezni in prezgodnje smrti iskreno ljubljene, nepozabnega našega soproga, oziroma očeta, gospoda
Mihaela Terglau
pristava c. kr. priv. južne železnice
izražalo se je nam ganljivo sočutje, za katero se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo. Najtoplejša zahvala osobito načelniku postaje g. E. Guttmannu, tovarišu pokojnikovemu g. Frideriku Herenu za vrgledno požrtvovalnost, gg. sprevednikom za svetilo ob krsti in korporativno udeležbo, pa tudi darovalcem lepih vencev.
V Ljubljani, dne 7. aprila 1897.
(500) **Žalujoča rodbina Terglau.**

Dame in dekleta
najdejo
največjo
izbér
znano
lepíh in po cení
le pri
L. Pibrouz
(pri ovčarskem klobuku)
in (485—2)
K. Recknagel
Mestni trg št. 24.

Zahvala.
Tekom cele operne sezone dobil sem od strani p. n. ljubljanskega občinstva toliko dokazov simpatije in priznanja, da si štejem pri odhodu v dolžnost, izreči za to javno svojo zahvalo.
Ako se pomisli, da sem prvi korak svoje umetniške kariere storil mej brati Slovenci, in to v Ateni slovenske misli, v beli Ljubljani, je lahko pojmiti, kaki neizbrisni utisi ostanejo v mojem srci, ko se tu v krasni harmoniji spajata umetnost in rodoljublje.
Posebno se moram najpriserneje zahvaliti p. n. slovenskim damam, katere so me pri zadnji operni predstavi osrečile in počastile s prekrasno liro; takisto p. n. darovalcem venca s hrvatsko trobojnico in vsem onim, kateri so me v imenu „slovenskega občinstva“ iznenadili z velikim in lepim vencem.
Zastopnikom kritike v raznih listih izrekam še posebno zahvalo.
Vsem skupaj pa kličem: Hvala Vam lepa, z Bogom in na svidenje!
V Ljubljani, dne 7. aprila 1897.
(497) **Ivan Raškovič.**

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
Izvod iz voznega reda
veljavnega od 1. oktobra 1896.
Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času. (15-78)
Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).
Proga do Trbiža.
Ob 12. uri 5 min. po noč. osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gasteln, Zell na jezeru, Inomosta, Bregeno, Gurib, Genevo, Paris; čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, Budejovice, Pilsen, Marifine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
Proga v Novo mesto in v Kočevje.
Ob 6. uri 15 min. zjutraj mešan vlak. — Ob 12. uri 55 min. popoldne mešan vlak. — Ob 8. uri 30 min. zvečer mešan vlak.
Prihod v Ljubljano (juž. kol.).
Proga iz Trbiža.
Ob 5. uri 52 min. zjutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Pilsna, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischl, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 25 min. dopoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Pilsna, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Paris, Genevo, Guriba, Bregeno, Inomosta, Zella na jezeru, Lend-Gasteln, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 55 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 4 min. zvečer osebni vlak s Dunaja via Amstetten, iz Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla.
Proga iz Novega mesta in iz Kočevja.
Ob 8. uri 19 min. zjutraj mešan vlak. — Ob 2. uri 32 min. popoldne mešan vlak. — Ob 8. uri 35 min. zvečer mešan vlak.
Odhod iz Ljubljane (drž. kol.) v Kamnik.
Ob 7. uri 23 min. zjutraj, ob 2. uri 5 min. popoldne, ob 6. uri 50 min. zvečer, ob 10. uri 25 min. zvečer. (Poslednji vlak le v oktobru ob nedeljah in praznikih.)
Prihod v Ljubljano (drž. kol.) iz Kamnika.
Ob 6. uri 56 min. zjutraj, ob 11. uri 15 min. dopoldne, ob 6. uri 20 min. zvečer, ob 9. uri 55 min. zvečer. (Poslednji vlak le v oktobru ob nedeljah in praznikih.)

Mesto uradnika.
Mlad mož, 20 do 30 let star, nemškega in slovenskega jezika v besedi in pisavi več, z lahko čitljivo pisavo, vzprejme se v Graški pisarni neke delniške družbe z mesečno plačo od 40—50 gld. V slučaju dobre porabnosti in izbornega zadržanja je upanje na stalno nastavljenje s pravico do pokojnine. — Prošnje v nemškem in slovenskem jeziku (s prepisi spričeval) pod „201.191“ Gradec, poste restante. (496—1)

Holandsko-ameriška črta.
Parniki vozijo po lkrat do 2krat na teden iz Rotterdama v New-York.
Pisarna za kajute:
Dunaj, I., Kolowratring 9.
Pisarna za meškor: Dunaj, IV., Weyringerg. 7 A.
I. kajuta:
Od 1. aprila do 31. oktobra . . . mark 290—400*)
" 1. novembra do 31. marca . . . " 230—320
II. kajuta:
Od 1. avgusta do 15. oktobra mark 200
" 16. oktobra do 31. julija " 180
) Po legi in velikosti kajute in po hitrosti in eleganci parnika. (492—1)

Gotov uspeh
imajo skušene in visoko čislane
Kaiserjeve karamele iz poprove mete
najboljši pripomoček proti pomankanju slasti, bolenju želodca in slabemu pokvarjenemu želodcu. pristne v zavojčkih po 20 kr. (3147—10)
Zaloga v Ljubljani: Viljema Mayer-ja lekarna, Marijin trg in Mr. Ph. M. Mardet-schlaeger-ja lekarna, Prešernov trg.

Iščem
urarskega pomočnika

z dobrimi spričevali.

Oto Joseph
(461-3) urar in mehanik v Novem mestu.

Fini slammiki Florentinci

za dame

v vsakovrstnih faconah dobé se po jako nizki cení pri

Valentinu Maček-u
tovarnarju v Domžalah. (487-2)

Nagrobne vence

v največji izberi in
po najnižjih cenah

trakove k vencem

z ali brez napisov
v vseh barvah
(98-24) priporoča

Karol Recknagel.

Na prodaj imamo
lep bohinjski sir

po švicarskem sistemu delan, v teži od 15 do 25 kg
težki hlebi. Cena po dogovoru.

Sirarska zadruga Nomenj
(491-2) pošta Boh. Bistrica.

Spretni polirji

se takoj stalno namestijo.

Ponudbe s prepisi izpričeval in zahtevno plače
vzprejema stavbinsko podjetje Pitar, Mally
& Bauda v Zagrebu. (490-2)

Št. 11.199.

Razglas.

(498-1)

V zmislu §. 53. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se
daje na znanje, da bodo

računi o prejemkih in troških

1. mestne klavnice,
2. mestnega loterijskega posojila in
3. mestnega vodovoda

za 1896. leto od danes naprej 14 dnij javno razgorejni
v mestnem knjigovodstvu občanom na vpogled.

Pri pretresovanji in konečni rešitvi teh računov vzal bode občinski
s.št slučajne opazke o njih v prevdarek.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane
dné 2. aprila 1897.

Št. 2525.

EDIKT.

(474-2)

Prestovoljna javna dražba rudnika železa.

Iz zapuščinske mase v Železnikih zamrlga Franceta Gašperšiča
š.št razpredajala se bo pri enem samem roku

dné 26. aprila 1897. l. dopoldne od 10.—12. ure

pri tem c. kr. sodišču prostovoljno na 50.028 gld. 10 kr. cenjena po-
lovice rudniškega tela, vključena na Franceta Gašperšiča v tusodni
rudarski knjigi sub tom II. fol 503 „Eisensteinbergbau in Kopitovgrüch“ (la-
žeč-ga v sodnem okraju Vrhnika) z vso k temu rudniku pripadajočo ruda-
rijo, zalogo železne rude in delavne priprave, kakor tudi s svobodnimi rudo-
sled: (Freischürfe).

- a) št. rud. tela 2305 ex 1894 od mesta, kjer se zložite gojzdné parcele
št. 1735/G. A., 1935/h, 1735/o k. obč. Sabačovo in 7 h na 200 m;
- b) št. rud. dela 2306 ex 1894 od mesta zložitve gojzdnih parcel 1735/a,
1735/c in 885/d kat. obč. Sabačovo;
- c) št. rud. tela 2307 ex 1894 od mesta zložitve parcel št. 1939, 1940 in
potaparc. št. 1740 do 9 h na 200 m;
- d) št. rud. tela 2308 ex 1894 na mestu zložitve gojzdnih parcel 1740,
1086, 885/1 kat. obč. Brezovica na Kopitovem griču do 14 h na 15 m;
- e) št. rud. tela 2309 od severnozahajnega vogala hiše št. 2 v vasi Dračča
občina Viševce v 22 h na 200 m;
- f) št. rud. tela 2542 od severnoz. hajnega vogala hiše št. 2 kat. obč. Bo-
rovnic v 21 h na 251 m;
- g) št. rud. tela 2543 od severnozahajnega vogala hiše št. 2 kat. obč. Bo-
rovnic v 7 h 300 m.

Vse počez v zmislu §. 930 d. z. se bo klicalo za cenilno svoto
50 028 gld. 10 kr. ter oddalo največ ponujajočemu tudi pod cenitvijo, ako
se ne bo več doseglo.

Vsak kupovalec ima položiti 10% vadium 5000 gld. — Polovica izku-
pila je vplačati tekom 3 mesecev, preostanek pa čez 6 mesecev in sicer pri
c. kr. sodišču v Škofjiloki.

Kupec je takoj po pritrku zavezan, okr. sodišče v Škofjiloki, kot zapu-
ščinska oblast po Franc Gašperšiču, si pa pridržuje 14 dnevni rok za odo-
brenje prodaje.

Po dopolnitvi dražbenih pogojev dobi kupec pravico za prepis v ru-
darski knjigi.

Upnikom se vključene pravice nikakor ne kvarijo. —

Ljubljana, dné 23. marca 1897.

Od c. kr. deželnega sodišča:

Kočevar m. p.

Simenthal m. p.

F. P. Vidic & Co. v Ljubljani

ponujajo po najnižjih cenah vsakokoli množino

zidarske opeke, zarezane opeke

(izdelane iz najbolje znane Vrhniske glin) z zraven spadajočo
stekleno zarezano opeko in strešnimi okni
iz vlitega železa

lončene peči in štedilnike

(lastnega izdelka)

Roman-cement
Dovški Portland-cement

kakor vse v stavbinsko stroko spadajoče predmete.

Najnižje cene!!!

(406-5)

urar v Ljubljani Fran Čuden urar v Ljubljani

Mestni trg šte. 25, nasproti rotovžu.

Najcenejše in najboljše!

Pozor kolesarji!

„Styria“ kolesa

znana dosedaj kot najboljša in najprijubnejša,
pridobila so letos največje novosti in zanimanje
postalo je zares veliko. Kot glavni zastopnik za
Kranjsko priporočam jih v prvi vrsti in najtoplejše.
Tudi imam v zalogi prav dobre izdelke iz drugih
tovarn, kakor dunajske in angleške „Korin“
po uenavadno nizkih cenah.

Radovoljno zamenjavam tudižnova kolesa s starimi.

Usojam si slav. občinstvo posebno opozarjati na
svojo največjo zalogo
žepnih in stenskih ur, verižic,
prstanov, srebrnine, zlatnine.

Vsa popravila izvrše se točno in ceno.

K svoji trgovini pridružil sem še kot novo za-
logo najboljše

šivalne stroje

za šivilje, krojače in čevljarje.

V zalogi imam

najfinjše izdelke po jako nizkih cenah
z jamstvom.

Najcenejše in najboljše!

Mehanična delavnica se nahaja na Poljanski cesti šte. 31 v lastni hiši

katera vzprejema in izdeluje vsa, tudi najfinjše popravila koles in šivalnih strojev.

(453-5)

Istotam otvoril bodem tudi s 1. aprilom t. l. izvežbališče ali šolo za učenje kolesarstva

katera bode vsakemu novemu naročniku brezplačno na razpolago.

Priporočam se za obilen obisk najuljudnejše

Novi ceniki so brezplačno na razpolago.

Fran Čuden.